

P R O G R A M

Centra pre deti a rodiny

Dom Charitas Sv. Kláry

Liptovský Mikuláš

Verzia	9	Platná od	13.3.2026
Počet výtlačkov		***	***
Výtlačok číslo			

	Vypracoval	Schválil
Meno	Mgr. Monika Haščičová	Mgr. Monika Haščičová
Funkcia	Riaditeľ CDaR DCHSK Liptovský Mikuláš	Riaditeľ CDaR DCHSK Liptovský Mikuláš
Dátum	7.2.2026	7.2.2026
Podpis		

a) kontaktná adresa Centra a telefónne číslo alebo iný kontaktný údaj Centra

Zriaďovateľ:

Spišská katolícka charita
Slovenská 1765/30
052 01 Spišská Nová Ves
www.caritas.sk

Štatutárny zástupca:

PhDr. Ing. Pavol Vilček
Tel.: 053 / 44 24 500
caritas@caritas.sk

Centrum pre deti a rodiny

Dom Charitas Sv. Kláry
Borbisova 385/5, Liptovský Mikuláš 031 01

Riaditeľka:

Mgr. Monika Haščičová
tel: 0902 327 955
monika.hascicova@caritas.sk
www.caritas.sk
pohotovostný mobil: 0902 327 955

b) adresa miesta vykonávania opatrení alebo miest vykonávania opatrení, ak sa opatrenia vykonávajú vo viacerých budovách Centra

Spišská katolícka charita

Dom Charitas Sv. Kláry
Centrum pre deti a rodiny (pobytové opatrenia súdu) ďalej len „Centrum“
Borbisova 385/5
031 01 Liptovský Mikuláš

c) účel Centra podľa § 45 ods. 1 písm. a) až d) zákona

Centrum pre deti a rodiny (ďalej len Centrum) vykonáva opatrenia podľa § 45 ods.1 písm. a) zákona:

a) opatrení dočasne nahrádzajúcich dieťaťu jeho prirodzené rodinné prostredie alebo náhradné rodinné prostredie na základe rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej starostlivosti, o nariadení neodkladného opatrenia alebo o uložení výchovného opatrenia) (ďalej len „pobytové opatrenie súdu“),

d) druh vykonávaných opatrení, ak účelom Centra je vykonávanie

1.opatrení dočasne nahrádzajúcich dieťaťu jeho prirodzené rodinné prostredie alebo náhradné rodinné prostredie na základe rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej starostlivosti, o nariadení neodkladného opatrenia alebo o uložení výchovného opatrenia) (ďalej len „pobytové opatrenie súdu“),

Centrum vykonáva pobytové opatrenia súdu na základe rozhodnutia súdu o:

- nariadení neodkladného opatrenia
- uložení výchovného opatrenia
- nariadenie ústavnej starostlivosti

e) forma vykonávania opatrení podľa § 45 ods. 4 zákona

Centrum vykonáva opatrenia podľa účelu, na ktorý bolo zriadené a to:

- **pobytovou formou**

f) opis cieľovej skupiny Centra

Cieľová skupina Centra:

- Dievčatá a chlapci od 0 do 18 rokov
- Pre plnoletú fyzickú osobu do 25 rokov veku, ktorá má na území Slovenskej republiky obvyklý pobyt (ďalej len „mladý dospelý“) podľa § 55 ods. 1.
Centrum môže vytvoriť podmienky na ďalšie predĺženie pobytu mladého dospelého po 25. roku veku v trvaní maximálne 24 mesiacov za podmienky, že sa sústavne pripravuje na svoje budúce povolanie formou štúdia.
- Ak je to vhodné a účelné môže Centrum prijať dieťa aj na základe dohody na dobrovoľný pobyt podľa § 47

g) dôvody vylučujúce vykonávanie opatrení v centre, ak Centrum vykonáva opatrenia podľa § 47, § 48 a § 59 ods. 1 písm. a) prvého bodu alebo tretieho bodu alebo písm. b) až d) zákona

Dôvody vylučujúce vykonávanie opatrení ak Centrum vykonáva opatrenia podľa § 47:

- akútna látková, nelátková závislosť dieťaťa
- hlboké pásmo mentálneho postihnutia dieťaťa
- imobilné dieťa

h) celkový počet miest a skupín v centre a ak Centrum vykonáva opatrenia pobytovou formou vo viacerých budovách Centra, počet miest v jednotlivých budovách Centra

Celkový počet miest v Centre: **10 detí,**
Počet budov Centra: **1 budova,**
Počet samostatne usporiadaných skupín: **1 skupina,**
Druh skupiny: **samostatná skupina** (podľa § 51 ods. 1 písm. b) ods. 2 zákona).

i) opis vnútorných priestorov a vonkajších priestorov Centra, a ak Centrum vykonáva opatrenia pobytovou formou, opis podmienok zachovania súkromia vrátane opisu podmienok na osobnú hygienu

1. detí a plnoletých fyzických osôb, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia pobytovou formou,

Centrum pre deti a rodiny Dom Charitas Sv. Kláry sa nachádza na ulici Borbisova 385/5 v Liptovskom Mikuláši. Budova je vo vlastníctve zriaďovateľa. Pri dome je k dispozícii garáž s parkovacími miestami, pivnica a záhrada. Dom so súpisným číslom 385/5 je trojposchodový. Na prízemí sa nachádza: práčovňa, ktorá je vybavená dvomi práčkami, vaňou, záchodom, umývadlom a výlevkou. Kaplnka, dielňa, herňa, skladové priestory, sušiareň. Na prvom poschodí sa nachádzajú dve kancelárie. Kúpeľňa s toaletou pre návštevy a zamestnancov, obývačka ako priestor prípravy na školské vyučovanie, doučovanie a pre návštevy. Kuchyňa, skladové priestory kuchyne - špajza.

Na druhom poschodí sú k dispozícii štyri izby a kúpeľňa na osobnú hygienu pre deti. Deti majú primerané podmienky na osobnú hygienu. V kúpeľni sa nachádza toaleta, vaňa a umývadlo. Kúpeľňa je zvnútra uzamykateľná počas vykonávania osobnej hygieny. Izba č. 1 je trojlôžková, izba č. 2 je štvorlôžková, izba č. 3 je dvojlôžková, izba č. 4 je jednolôžková.

Na treťom poschodí sa nachádzajú súkromné priestory pre personál, skladové priestory a archív.

Opis podmienok zachovania súkromia detí podľa pohlavia, najmä vo vzťahu k osobnej hygiene:

Kúpeľňa pre dievčatá sa nachádza na druhom poschodí, kde sú aj izby detí. Kúpeľňa je zvnútra uzamykateľná počas vykonávania osobnej hygieny. Kľúč sa nachádza v kancelárii zamestnancov, k dispozícii je jeden pre deti a jeden náhradný kľúč. Dieťa v prípade vykonávania osobnej hygieny si príde do kancelárie pre kľúč, ktorý mu vydá službukonajúci vychovávateľ, po skončení osobnej hygieny

klúč odovzdá službukonajúcemu vychovávateľovi. Chlapci vykonávajú osobu hygienu na prízemí. Kúpeľňa je takisto uzamykateľná zvnútra, kľuč je iný ako má kúpeľňa pre dievčatá. Kľúčik majú chlapci k dispozícií v kancelárií vychovávateľov.

Centrum disponuje záhradou, v ktorej sa nachádza altánok s lavicami, ďalší prístrešok na sedenie, garáž, pivnica, priestor na parkovanie a priestor na sušenie bielizne.

j) počet zamestnancov Centra, štruktúra pracovných miest s uvedením dosiahnutého vzdelania zamestnancov podľa § 4; ak Centrum zabezpečuje odbornú pomoc alebo činnosť podľa § 49 ods. 5 zákona, program Centra obsahuje aj informáciu o zabezpečení tejto odbornej pomoci alebo činností inými odborníkmi

1 zodpovedný zástupca, II. stupeň VŠ (2 hodiny/denne)

Odborný tím:

1 sociálny pracovník, II. stupeň VŠ, soc. práca (8 hodín/denne)

1 sociálny pracovník, II. stupeň VŠ, soc. práca (3 hodiny/denne)/riaditeľ (5 hodín/denne)

1 psychológ, II. stupeň VŠ, psychológia (5 hodín/denne)

1 špeciálny pedagóg, II. stupeň VŠ v odbore špeciálna pedagogika (8 hodín/denne)

2 vychovávateľa - vzdelanie v súlade s Vyhláškou Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 173/2023 Z. z., ktorou sa ustanovujú kvalifikačné predpoklady pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov,

4 ďalší zamestnanci - minimálne úplné stredné odborné vzdelanie, alebo vychovávateľa - vzdelanie v súlade s Vyhláškou Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 173/2023 Z. z., ktorou sa ustanovujú kvalifikačné predpoklady pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov

Ostatný tím:

1 ekonóm

1 údržbár

Celkový počet zamestnancov: 13

Externí pracovníci:

- 1 supervízor
- 1 duchovný správca
- 1 klinický psychológ
- 1 logopéd

Zabezpečenie odbornej pomoci alebo činností inými odborníkmi pre Centrum:

Supervízor - organizuje príležitosť k reflexii práce supervidovaných a za pomoci výberu vhodnej podpornej supervíznej štruktúry napomáha k nachádzaniu nových možností, perspektív a nadhľadu.

Duchovný správca – duchovné poradenstvo, vedenie

Klinický psychológ - zabezpečuje klinicko-psychologické vyšetrenia detí - psychologickú diagnostiku, relaxačné techniky, biofeedback, neurofeedback, psychoterapiu

Logopéd – pomoc deťom s narušenou komunikačnou schopnosťou, rozvíjanie reči, používa špeciálne klinicko-logopedické metódy, reedukáciu, korekciu, kompenzáciu a iné, ktoré sú cieľené na odstránenie narušenej komunikačnej činnosti – individuálnou, skupinovú formou.

k) opis spôsobu oboznámenia detí, rodičov a iných fyzických osôb s programom Centra alebo špecializovaným programom Centra

Opis spôsobu oboznámenia dieťaťa s programom Centra:

Pri prijatí a prvom kontakte dieťaťa s Centrom je prítomný sociálny pracovník samostatne usporiadanej skupiny. Dieťa alebo rodiča oboznamuje sociálny pracovník s programom Centra pri jeho prijatí, resp. podľa individuálnej situácie dieťaťa najneskôr v deň nasledujúci po prijatí dieťaťa do Centra. Pri oboznámení dieťaťa s programom sa prihliada na jeho vek, rozumové schopnosti a momentálne emocionálne prežívanie, vzhľadom na situáciu, v ktorej sa dieťa ocitlo. Ku každému dieťaťu zachovávame individuálny prístup.

Prípadová konferencia sa uskutoční najneskôr do 7 dní od prijatia dieťaťa, na ktorej sú prítomné všetky participujúce subjekty a sociálny pracovník oddelenia SPODaSK, rodičia dieťa, prípadne sociálny pracovník z obce či mesta (organizovanie prípadovej konferencie tak, aby, boli prítomné všetky subjekty koordinuje sociálny pracovník centra).

Dieťa aj rodič sa môže oboznámiť s programom Centra na:

- webovej stránke: <https://caritas.sk/centrum-pre-deti-a-rodiny-sv-klary/>
- priamo v Centre, u sociálneho pracovníka
- na čísle mobilu: 0902 327 955- riaditeľka Centra

l) opis odborných metód práce s dieťaťom, jeho rodinou a inými plnoletými fyzickými osobami, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre a spôsob zapájania spolupracujúcich subjektov do odbornej práce Centra.

Odborné metódy práce s dieťaťom v Centre:

Metódy práce s dieťaťom, ktoré využívame v Centre majú výrazný interdisciplinárny charakter. Dieťaťu je pri nástupe do zariadenia pridelený sprevádzajúci vychovávateľ. Vychádzame z nasledujúcich prístupov:

Behaviorálne prístupy: Sú založené na psychologických teóriách učenia. Hlavnou myšlienkou je presvedčenie, že poruchy sociálneho psychického a fyzického vývinu sú naučenými reakciami.

Metódy:

Kladné spevňovanie- používa sa pri vytváraní chýbajúcich schopností, prostredníctvom sústavného a bezprostredného spevňovania odmeňujúcimi podnetmi po každom prejave, ktorý predstavuje voči pôvodnej úrovni zlepšený výkon. Využíva sa napríklad bodový systém, pochvaly. Pri uplatňovaní tejto metódy je dôležité dávať deťom pozitívnu spätnú väzbu a to čo najskôr po situácii ktorú reflektujú. Deti v tomto vekovom období totiž žijú prítomnosťou, tu a teraz. Časom je možno tento interval predlžovať, aby si zvykli, že nie vždy budú v budúcnosti oceňované ihneď po zásluhe.

Nápodobna vzoru - sociálne učenie - účinnosť vzoru závisí na tom, aká je vzorová osoba pre dieťa citovo blízka, akú k nej má dôveru a celkový vzťah, na stotožniteľnosti dieťaťa a vzoru v danej situácii - či je možné dokázať to čo vzor. Vzorovou osobou pre deti sú pracovníci Centra (dochvilnosť, dodržiavajú s deťmi stanovený denný program, všetky aktivity pracovníci vykonávané s deťmi, nepredstavujú teda dozor/kontrolu ale sú súčasťou skupiny, snažia sa zapojiť každého člena.

Verbálna regulácia správania - patrí sem nariadovanie, dávanie pokynov, doporučovanie, podnecovanie. Je dôležité ich formulovať vždy presne, zrozumiteľne a stručne, aby deti pochopili čo sa od nich čaká a predovšetkým aby vedeli prečo majú niečo urobiť alebo naopak neurobiť.

Konzultácie - deti majú možnosť požiadať o individuálny rozhovor s vychovávateľom psychológom či sociálnym pracovníkom. Deti môžu o rozhovor požiadať sami, pokiaľ sa potrebujú o niečom porozprávať, alebo môže takýto rozhovor iniciovať sám pracovník. Jedná sa najmä o rozhovory o vzťahoch, problémoch, pocitoch a pod.

Skupinové sedenia - Komunity - ide o pôsobenie na jednotlivca prostredníctvom prebiehajúcich skupinových procesov, skupinových vzťahov, interakcie a komunikácie, prostredníctvom väzieb s vychovávateľmi a ďalších prvkov skupinovej dynamiky.

Situačná intervencia - odohráva sa priamo v kontakte s dieťaťom pri konkrétnej situácii. Nakoľko v rámci skupinovej práce vzniká množstvo situácií, na ktoré môže pracovník reagovať. Hodnota týchto reakcií je zvýšená o „efekt prítomnosti“ – pracovník nevyjadruje postoj k niečomu, čo mu dieťa sprostredkovane predkladá, ale je spravidla sám účastníkom situácie čo môže zvýrazniť uvedený (nie len) výchovný efekt.

Model prostredia, v ktorom sa s dieťaťom pracuje. Prostredie nesie v sebe výrazný terapeutický a výchovný potenciál. K jeho naplneniu je potrebné dodržiavať základné princípy: čo najmenej ale jasných pravidiel, ktoré sa dôsledne dodržiavajú, podpora vzájomnej dôvery, práca na princípoch dohody, prevaha pozitívne stimulujúcich prvkov, odlišovať emócie a správanie jedinca a jeho činy (...nie si zlý, ale to čo si urobil je zlé), zapájať deti do interakcie a zdôrazňovať spoluprácu, pracovník je modelom správania.

Pracovná terapia- spoločné prípravy obedov, spoločná práca v okolí Centra, vyrábanie výrobkov

Nácvik finančnej gramotnosti- Schopnosť využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti. Nácvik finančnej gramotnosti sa v Centre vykonávajú prostredníctvom prednášok, priamej interakcie a inštruktaže s dieťaťom.

Humanistické postupy: vychádzajú z humanistickej psychológie sú založené na sebazpoznávaní a sebareflexií. Hlavnou myšlienkou je snaha o pochopenie vnútorných zážitkov jedinca a naučiť ho, aby bol sám schopný svoje poznané zážitky ovládať. Dôraz je kladený na bezprostrednosť a prítomnosť. Dieťa sa naučí vnímať to čo je teraz, prejavovať to čo cíti voči ostatným i voči sebe a prijímať to čo cítia ľudia voči nemu.

Podpora sebazpoznania, reflexie vlastnej individuality a odlišnosti - deti ktoré prichádzajú do Centra majú často krát skreslený sebaobraz. Je preto veľmi dôležité cieľovými metódami a technikami im ukazovať aké v skutočnosti sú a čo dokážu. Uplatňuje sa metóda individuálneho pohovoru zameraného na konkrétny problém, ktorý dieťa potrebuje riešiť, anamnestického pohovoru, kedy hovorí o svojej rodine o vzťahoch a nej o svojej minulosti. Môže sa tiež jednať o rozhovor zameraný na popisovanie vzťahov dieťaťa k jeho rodičom, súrodencom, kamarátom ale aj pracovníkom Centra.

Podpora spolupráce - cieľom je naviesť deti k aktívnej spolupráci na ich pobyte v Centre na jeho priebehu a konečnom výsledku. Dieťa je aktívne ak mu to jeho rozumové schopnosti dovoľujú podieľať sa individuálnom pláne rozvoja osobnosti. Spoluprácu dieťaťa ďalej rozvíjajú skupinové aktivity organizované Centrom.

Podpora slobodného rozhodovania - uvedomovanie si vplyvu rozhodnutia a následkov rozhodnutia je veľmi dôležité. Deti sa vďaka tomu učia niesť následky za svoje činy, rozhodovať o svojom živote. Dostávajú možnosť zažiť zodpovednosť za seba.

Dynamický prístup: Narušené vzťahy sú potencionálnym zdrojom kríz a následne aj porúch psychického, fyzického a sociálneho vývinu. Cieľom doviest' dieťa k porozumeniu zdrojov svojich problémov aj k vlastnému podielu na nich a k vytvoreniu náhľadu na svoje správanie prostredníctvom kolektívneho pôsobenia vrstovnickej skupiny. K takémuto náhľadu je možné dôjsť prostredníctvom silného emočného zážitku.

Peer programy- sú vrstovnicke programy, ktorého cieľom je vytvoriť skupiny dobrovoľníkov, ktorý svojimi postojmi môžu pozitívne pôsobiť na deti v Centre. (YMCA, príklady dobrej praxe, ...)

Hry na sebazpoznanie a poznanie druhých - hry ktoré slúžia k vyskúšaniu, zistení psychických schopností dieťaťa či celej skupiny, sú zamerané na hlboký emočný zážitok. V Centre sa tieto hry realizujú na skupinových sedeniach pod vedením psychológa.

Využívanie výtvarných prostriedkov a aktivít (kreslenie, modelovanie) na prejavenie problémov dieťaťa. Je vhodná najmä v prípadoch, kedy má dieťa problém s verbalizáciou svojich emócií a pocitov.

Sebarefektívne metódy: písanie denníkov- využívame najmä vtedy keď dieťa má problém o ktorom ešte nie je schopné rozprávať, v denníku sa učia formulovať svoje emócie do slov, naučia sa vyjadriť čo presne ho trápi bez obavy a hodnotenia jeho pocitov. Neskôr je potom schopné o všetkom lepšie hovoriť aj s pracovníkom, ktorý je mu blízky a ku ktorému má dôveru. Ďalšími sebarefektívnymi metódami, ktoré využívame v Centre je pravidelné sebahodnotenie a stanovovanie cieľov.

Psychodiagnostika dieťaťa - psychodiagnostika slúži k zisteniu psychického stavu jedinca. Jedná sa o popis črt a vlastností človeka v súvislosti s celou jeho osobnosťou, vývojom a prostredím v ktorom žije. Snaží sa zmapovať individuálne vlastnosti človeka, jeho silné a slabé stránky, ich podstatu, podmienky a príčiny. Psychológ v psychologickkej diagnostike využíva pozorovanie, rozhovor a psychologické testy.

Relaxačné techniky - autogénny tréning, zabezpečuje psychológ v Centre.

Adaptačný program - Adaptačný program trvá jeden mesiac. V tomto čase sa dieťa adaptuje na režim Centra. Dôraz sa kladie na budovanie pozitívneho vzťahu medzi dieťaťom a zamestnancami, rovnako ako s ostatnými deťmi. Odborný tím Centra zatiaľ pomáha dieťaťu zorientovať sa v situácii, spoločne hľadajú zdroje podpory. Na samostatne usporiadanej skupine je zaužívané privítanie dieťaťa v rámci spoločného stretnutia, ktorého sa zúčastňujú vychovatelia spolu s deťmi zo skupiny. Postupne sa dieťa zoznamuje s režimom Centra, vlastným priestorom na skupine, pravidlami, ako aj každodenným chodom skupiny. Počas adaptácie je dieťa sprevádzané psychológom a sociálnym pracovníkom pri poskytovaní sociálno-psychologického poradenstva. Zároveň sa poradenstvo podáva rodičom dieťaťa, ako aj blízkej a širšej rodine.

Odborné metódy práce s rodinou

Centrum kladie dôraz na preventívny charakter práce, preto metódy a postupy práce s rodinou budú mať charakter ambulantnej a terénnej práce a v rámci pobytového výkonu opatrení. V metódach práce s rodinou najčastejšie využívame:

Sociálny prístup: Dôraz je kladený na rehabilitáciu, a reparáciu poškodených sociálnych väzieb a vzťahov s rodinou. Spolupráca prebieha najmä s oddelením SPODaSK s mestom alebo obcou. Metódy sociálneho prístupu sú najmä:

Metóda rodinnej podpory - rodič prichádza do Centra a spoločne s tímom odborníkov pracujú na posilnení vzťahu s maloletým dieťaťom, napr.

Metóda kompenzácie (nahradenie) nevhodných podnetov: ponúknu dieťaťu správnu náhradu.

Metóda posilnenia vlastnej kompetencie: ide o rozbor životného štýlu jedinca, ktorý súvisí s jeho hodnotovou orientáciou. Vhodne je, ak rodič pochopí, na čo má dieťa právo, t.j. že aj dieťa má svoje práva, osobnú slobodu a že spolutvorcom svojho života je každý sám.

Konzultácie - rodičia majú k dispozícii tím odborníkov v zariadení, ktorý sú im k dispozícii počas ich pracovnej doby,

Podporné zdroje rodiny- prostredníctvom analýzy rodinného prostredia- Z dôrazom na:

Demograficko-psychologické podmienky rodinného prostredia (štruktúru rodiny a aspekty vyplývajúce z pôsobenia otca, matky, súrodencov, prípadne starých rodičov; ide tu predovšetkým o úplnosť či neúplnosť rodiny, počet detí v rodine, vekové rozdiely a pod.,

Vnútornú stabilitu rodiny ako predpoklad prirodzeného rozvoja rodinného života; ide o vzťahy medzi rodičmi a deťmi.

Materiálno-ekonomické faktory rodinného zázemia (zamestnanosť, profesia rodičov; charakter a kvalita bývania, vybavenie domácnosti; finančné zaistenie; individuálna spotreba rodiny ako súčasť životného štýlu rodiny).

Kultúrno-výchovná oblasť rodinného prostredia (hodnotová orientácia a vzdelanie rodičov; životný štýl rodiny; záujmy, cestovanie; uplatňovanie výchovných postupov a požiadavkou.

Rodinná konferencia- stretnutia rodičov a širšej rodiny, ktorý majú záujem pomôcť rodičom posilniť vzťahy s dieťaťom prípadne oni sami poskytujú dočasnú starostlivosť dieťaťu.

Sanácia - Sanácia ako súhrn postupov, ktoré podporujú zachovanie alebo obnovenie funkcií rodiny.

Sociálne poradenstvo -základné poradenstvo - ide o poskytnutie základných informácií o možnostiach riešenia problému a podľa potreby aj poskytnutie informácie na koho sa má dieťa obrátiť, ak je potrebné poskytnutie odbornej intervencie. Špecializované sociálne poradenstvo - zaoberá zisťovaním príčin vzniku a charakteru rozsahu problému jednotlivca, rodiny, komunity a poskytovanie konkrétnej odbornej pomoci.

Sieťovanie- sociálny pracovník vytvára prepojenia viacerých inštitúcií, ktoré sa podieľajú pri riešení problémov dieťaťa a jeho rodiny.

Režimový prístup: zahŕňa nácvik základných schopností, vrátane upevňovania základných hygienických návykov, zmysle pre pravidelnosť, režim a vytrvalosť. Metódy sú zamerané na znovuobjavenie týchto oblastí a to najmä prostredníctvom:

Terénna sociálna práca- práca s rodinnými príslušníkmi dieťaťa priamo v ich rodinnom prostredí, Terénna forma sociálneho poradenstva sa realizuje predovšetkým v prirodzenom prostredí dieťaťa alebo fyzickej osobe, ktorým sa sociálne poradenstvo poskytuje. Sociálny pracovník Centra individuálne počas stretnutí v prirodzenom prostredí dieťaťa poskytuje sociálne poradenstvo a intervenčne rieši aktuálnu problémovú situáciu.

Ambulantná sociálna práca- vykonáva sa na pracovisku sociálneho pracovníka. Sociálny pracovník Centra individuálne počas stretnutí ambulantne poskytuje sociálne poradenstvo a intervenčne rieši aktuálnu problémovú situáciu.

Psychologický prístup: metódy sú zamerané na spevnenie osobnosti rodiča, ide najmä o:

Psychologické poradenstvo - je určené pre rodičov/rodička alebo osobe ktorá sa o dieťa stará, ak má dieťa umiestené v Centre. Poradenstvo je zamerané na: krízy v rodine, hľadanie stratégií zvládania, pred, počas a po rozvode/rozchode a v prípade, v prípade náročnej situácie rodičov, prípadne obidvaja rodičia alebo dieťa.

Tréning - charakteristická metóda pre behaviorálne prístupy, jeho hlavnými zložkami sú učenie, opakovanie a nácvik, optimálnej komunikácie, zvládania konfliktov, asertivity. Rodičia cvičia individuálne s psychológom, párovo, v rodine alebo skupine formy efektívnej komunikácie. Príkladom takéhoto typu tréningu je nácvik konštruktívnej hádky. Je založená na tom, že partneri sa učia otvorene ventilovať negatívne pocity, nespokojnosť, kritické pripomienky, pričom rešpektujú určité pravidlá. Komunikácia potom prechádza k sebakritike, k pozitívnemu oceneniu partnera a na záver k určitému riešeniu problému. Rodičia si prostredníctvom tréningu osvoja iný, konštruktívnejší prístup k riešeniu konfliktov.

Opis odborných metód práce s mladým dospelým

Centrum podpisuje s mladým dospelým dohodu o poskytovaní starostlivosti ako aj dohodu o ďalšom predĺžení pobytu mladého dospelého.

Príprava na osamostatnenie – sa začína dovŕšením 15. roku dieťaťa, kedy odborný tím a sprevádzajúci vychovávateľ, ako súčasť plánu sociálnej práce, vypracuje plán prípravy na osamostatnenie sa (návčik sociálny, komunikačných a finančných zručností).

Sociálne poradenstvo mladému dospelému je poskytované v týchto oblastiach:

- vypracovanie plánu prípravy na osamostatnenie sa mladého dospelého
- poskytnutie poradenstva (písanie motivačného listu, životopisu, žiadosti do zamestnania, žiadosť o pridelenie nájomného bytu, vybavovanie úverov, sporenia a pod.)
- zisťovanie možností miest a obcí pri poskytovaní bývania pre mladého dospelého
- pomoc pri zisťovaní možnosti bývania mladého dospelého pri odchode z Centra
- pomoc pri zisťovaní možnosti uplatnenia sa mladého dospelého na trhu práce
- pri odchode mladého dospelého z Centra, poskytnutie mladému dospelému (na základe písomnej žiadosti) jednorazový príspevok na uľahčenie osamostatnenia sa ním navrhnutou formou
- udržiavanie kontaktov s mladými dospelými po odchode z Centra

Spôsob zapájania spolupracujúcich subjektov do odbornej práce Centra:

Stretnutia s rodinou a spolupracujúcimi subjektmi prebiehajú v priestoroch Centra, ktoré má miestnosť na to určenú, v prípade potreby aj v prirodzenom prostredí dieťaťa.

Stretnutia si sociálny pracovník Centra spolu s rodičom, dieťaťom a participujúcim subjektom plánuje vopred, tak, aby našli spoločný čas.

m) opis plánovania a poskytovania odbornej pomoci, ak Centrum poskytuje starostlivosť tehotnej žene a tejto žene po pôrode a jej dieťaťu podľa § 46 ods. 8 zákona,

Centrum pre túto cieľovú skupinu nevykonáva opatrenia.

n) opis plánovania a vyhodnocovania výchovnej činnosti v samostatne usporiadaných skupinách.

Výchovná činnosť sa plánuje na obdobie troch mesiacov počas pracovnej porady samostatne usporiadanej skupiny a vychádza z vekových a mentálnych daností detí. Samostatne usporiadaná skupina si túto činnosť vypracováva spoločne s vychovávateľom podľa individuálnych záujmov a potrieb detí.

Činnosť je zameraná na zdravý životný štýl, pravidelné športové a záujmové aktivity. Tieto aktivity sú súčasťou výchovného plánu dieťaťa, ktorý vyhodnocuje jedenkrát mesačne vychovávateľ spolu s dieťaťom.

Ako príklad uvádzame:

- účasť na športových podujatiach organizovanými centrom, príp. inými spolupracujúcimi subjektmi (napr. plávanie, prechádzky, turistika, návštevy okolitých podujatí),
- účasť na kultúrnych podujatiach (výstavy výtvarných diel, návšteva múzea, kino, koncerty),
- účasť na výletoch s rekreačným cieľom,
- hravé vzdelávacie aktivity (dopravné ihrisko),
- tvorba jedálnečky,
- príprava oslavy, sviatkov,
- komunitné stretnutia s deťmi, ktoré sa uskutočňujú pod vedením službukonajúceho vychovávateľa jeden krát do týždňa. Na komunitných stretnutiach sa preberajú rôzne aktuálne témy (napr. týkajúce sa života detí na skupine, v spoločnosti, edukačné témy). Aktivity sa vyhodnocujú aj ústne každý deň na večerných krátkych stretnutiach skupiny, v rámci ktorých deti dostávajú priestor na vyjadrenie svojich emócií a postojov z prežitého dňa. Neskôr sa k celkovému vyhodnocovaniu aktivít vracajú individuálne so sprevádzajúcim vychovávateľom na mesačnom hodnotení.

Z aktivít službukonajúci vychovávateľ vypracúva správu o konaní podujatia.

Režim dňa PONDELOK – PIATOK

6:30 – 7:00	Budíček, ranná hygiena (stredoškóľáci podľa potreby skôr), úprava postelí a izieb
7:00 - 7:30	Raňajky
7:15 – 7:30	Odchod detí do ZŠ, SŠ (stredoškóľáci podľa potreby skôr)
7:30 – 10:00	Plnenie úloh podľa individuálneho plánu
10:00 – 10:30	Desiata
10:30 – 12:00	Činnosti detí zostávajúcich v Centre, nácvik sebaobslužných činností
12:00 – 12:30	Obed
12:30 – 14:00	Odpočinok po návrate zo školy
14:00 – 16:00	Príprava na vyučovanie
16:00 – 16:15	Olovrant
16:15 – 17:30	Rekreačná a záujmová činnosť, pracovná činnosť podľa potreby, skupinové sedenia so psychológom
17:30 – 18:30	Príprava večere, večera, upratovanie kuchyne po večeri

18:30 – 19:00 Večerná komunita, modlitba v kaplnke
19:30 – 20:00 Večerná hygiena
20:00 - 22:00 Osobné voľno detí, hry, v piatok sledovanie TV – podľa veku detí
Večierka – podľa veku detí

Režim dňa – SOBOTA - NEDEĽA

8:30 Budíček
8:30 – 9:00 Ranná hygiena, upratovanie postelí
9:00 – 9:30 Raňajky, rozdelenie úloh na dopoludnie
9:30 – 12:00 Individuálne upratovanie izieb, veľké upratovanie spoločných priestorov, príprava obeda
V nedeľu – sv. omša
11:45 – 12:30 Obed
12:30 – 17:30 Aktívne trávenie voľného času detí Centra:
Odpočinok
Osobné aktivity detí
Záujmová činnosť, rekreačná činnosť
Príprava na školské vyučovanie
Návštevy
Tvorba jedálnečky
16:00 – 16:15 Olovrant
17:30 – 18:00 Príprava večere
18:00 – 18:30 Večera
18:30 – 19:00 Večerná komunita, modlitba v kaplnke
19:30 – 20:00 Večerná hygiena
20:00 – 22:00 Osobné voľno detí, hry, sledovanie TV – podľa veku detí
Večierka – podľa veku detí

o) opis obsahu prípravy na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti podľa § 16 vrátane počtu hodín určených na nácvik praktických zručností vo výchovnej práci s deťmi a personálne zabezpečenie tejto prípravy, ak centrum vykonáva aj prípravu na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti,

Centrum nevykonáva.

p) uvedenie rozsahu hodín počas dňa a dní v týždni, počas ktorých sa vykonávajú jednotlivé opatrenia, ak Centrum vykonáva opatrenia ambulantnou formou alebo terénnou formou,

Centrum nevykonáva opatrenia ambulantnou a terénnou formou podľa §59 zákona 305/2005 Z. z.

q) opis tvorby a vyhodnocovania čiastkových plánov individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa, opis tvorby a vyhodnocovania individuálneho plánu odbornej práce s dieťaťom a jeho rodinou alebo plánu odbornej práce s plnoletou fyzickou osobou,

Individuálny plán rozvoja osobnosti dieťaťa je komplexný dokument pozostávajúci z plánu sociálnej práce, plánu výchovnej práce, plánu psychologickéj činnosti. Vyhodnocuje sa dvakrát za rok za účasti pracovníka orgánu sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately, sociálneho pracovníka Centra a všetkých pracovníkov Centra, ktorí vedú jeho čiastkové plány.

Súčasťou IPROD je stretávanie sa s biologickými rodičmi alebo inými blízkymi osobami. Ak blízka osoba dieťaťa, alebo fyzická osoba, ktorá je dieťaťu známa má záujem, aby sa dieťa opakovane krátkodobo zdržiavalo mimo Centra v jej prítomnosti, je povinná absolvovať informačné poradenstvo v ustanovenom rozsahu. Záznam o poskytnutí informačného poradenstva je súčasťou spisovej dokumentácie dieťaťa. Plán musí smerovať k riešeniu budúcnosti dieťaťa, a to návratom do pôvodného rodinného prostredia alebo do náhradného rodinného prostredia, keďže ústavná starostlivosť je považovaná za dočasné a krajné riešenie náhradnej starostlivosti o dieťa.

Čiastkové plány Individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa:

Na tvorbe hlavných cieľov práce s dieťaťom sa spolu s Centrom podieľa aj orgán sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately. Čiastkové plány Individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa koordinuje sociálny pracovník Centra.

Na úrovni Centra sa za účelom koordinácie čiastkových plánov individuálneho plánu rozvoja osobnosti každý mesiac organizujú pracovné stretnutia. Týchto stretnutí sa zúčastňujú riaditeľ, vychovávateľa, sociálny pracovník Centra a psychológ.

Plán sociálnej práce

Plán sociálnej práce je vypracovaný sociálnym pracovníkom Centra spolu s dieťaťom a rodičom. Na jeho tvorbe participuje psychológ a vychovávateľa. Tvorí sa na obdobie jedného mesiaca (pri neodkladných a výchovných opatrení) a pri nariadení ústavnej starostlivosti na šesť mesiacov.

Plán sociálnej práce je kompatibilný (súlady v zameraní cieľov a úloh) s plánom sociálnej práce s dieťaťom vypracovaným oddelením SPODaSK.

Cieľ by mal mať ambície zamerané na podporu a ochranu ohrozených detí, na redukciiu ohrozenia, na zlepšenie rodinných vzťahov, na sebestačnosť a funkčnosť rodiny, na zlepšenie rodičovských zručností, na zlepšenie školských výsledkov a školskej dochádzky dieťaťa, na zmysluplné využitie voľného času, na sanáciu biologickéj rodiny, na umožnenie zdravého vývinu dieťaťa, na predchádzanie situácií odlúčenia dieťaťa od rodičov, na návrat dieťaťa z Centra do biologickéj rodiny, na zverenie dieťaťa do náhradnej rodinnej starostlivosti, do osvojenia, na podporu rodiny, do ktorej sa dieťa vrátilo z ústavnej starostlivosti, na osamostatnenie sa a pod.

Pri plánovaní výkonu konkrétnych opatrení by sa nemalo zabúdať na zdroje rodiny (i širšej). Pri tvorbe plánu sociálnej práce je potrebné prihliadať na vek a rozumovú vyspelosť dieťaťa, ako i na názor dieťaťa na jeho ďalšie životné smerovanie.

Súčasťou plánu sociálnej práce podľa odseku je plán prípravy na osamostatnenie sa mladého dospelého spracovaný od dovŕšenia 15. veku dieťaťa a plán osamostatňovania sa mladého dospelého, ktorého súčasťou je aj predpokladaný spôsob zabezpečenia si ďalšieho bývania.

Vyhodnocovanie plánu sociálnej práce:

Neodkladné opatrenia súdu – za dva mesiace

Výchovné opatrenie súdu – za dva mesiace

Nariadenie ústavnej starostlivosti – raz za 6 mesiacov

Plán sociálnej práce vyhodnocuje sociálny pracovník Centra, psychológ, sprevádzajúci vychovávateľ, dieťa a rodič

Plán výchovnej práce

Plán výchovnej práce pomáha vychovávateľom uchopiť rozvoj dieťaťa komplexne a aktívne. Prostredníctvom neho dokážu vychovatelia a ostatní odborní pracovníci, pomáhajúci dieťaťu, nasmerovať svoje pôsobenie na dieťa tak, aby boli schopní dieťa sprevádzať v procese nápravy jeho vzťahu k sebe samému i k svojmu okoliu. Sprevádzať v zmysle vyladenia sa na potreby dieťaťa a ich uspokojovania, s využitím odborných kompetencií. Vychovávateľ aktívne vedie výchovný proces tak, aby dieťa reagovalo na jeho podnety, nie naopak.

Plán výchovnej práce je dôležitý aj pre dieťa samotné. Prostredníctvom spoluúčasti na jeho tvorbe a vyhodnocovaní je zapojené do toho, čo sa s ním deje. Stáva sa tak zodpovedným za svoju budúcnosť. Samozrejme v miere, ktorá je primeraná jeho veku a schopnostiam.

Plán výchovnej práce tvorí sprevádzajúci vychovávateľ spoločne s dieťaťom a odborným tímom Centra

Vyhodnocuje sa raz za mesiac za účasti sprevádzajúceho vychovávateľa a dieťaťa.

Plán psychologickej činnosti

Plán psychologickej činnosti tvorí psychológ Centra do 7 dní od prijatia dieťaťa do Centra. Vyhodnocuje sa v prípade dobrovoľného pobytu, v prípade NO a VO každé dva mesiace.

Psychológ vypracuje plán psychologickej činnosti o dieťa na základe odbornej psychodiagnostiky dieťaťa alebo na základe úloh vyplývajúcich z porád Centra.

Z plánu psychologickej činnosti o dieťa vyplynú konkrétne úlohy pre prácu psychológa s dieťaťom. Plán psychologickej činnosti s dieťaťom zahŕňa nasledujúce aktivity:

Individuálna práca s dieťaťom:

- skríning psychického a emočného stavu dieťaťa,
- psychologické poradenstvo.

Skupinové aktivity:

- preventívne aktivity

Iné:

- psychologické aktivity s ďalšími osobami (napr. poradenstvo alebo odborná konzultácia vychovávateľom, rodičovi dieťaťa a prípadne blízkej osobe),
- rodinné poradenstvo.

r) podmienky pre záujmovú činnosť, športovú činnosť, kultúrnu činnosť, rekreačnú činnosť a prejavovanie náboženského vyznania a viery.

Záujmová, športová, kultúrna, rekreačná aj duchovná činnosť prebieha v spolupráci s vychovávateľom. Na týchto činnostiach sa môže zúčastniť aj rodič alebo blízka osoba dieťaťa.

Záujmová činnosť

Centrum vytvára podmienky na vykonávanie rôznych záujmových činností s uplatnením individuálneho prístupu ku každému dieťaťu v spoluprácu s centrom voľného času v Liptovskom Mikuláši. V zariadení sa nachádza:

- knižnica pre deti a mládež

Ak do Centra príde dieťa, ktoré už rozvíja svoju záujmovú činnosť je v tejto aktivite podporované a naďalej navštevuje krúžky a voľno-časové aktivity o ktoré má záujem.

Športová činnosť

Centrum vytvára podmienky na vykonávanie športových aktivít. V blízkosti je ihrisko (futbalové, basketbalové). Pravidelne navštevujeme kryciu plaváreň cez zimu, letné kúpalisko počas letného obdobia. Pešie a cyklo-výlety, letné víkendové tábory. Celoročne majú k dispozícii záhradu, kde sa môžu športovo vyžiť.

Priamo v Centre majú deti k dispozícii:

- stolný tenis
- bicykle
- bedminton
- loptové hry
- kolieskové korčule

Kultúrna činnosť

- detské karnevaly
- kultúrne podujatia,
- divadlo,
- kino,
- podujatia pre deti a mládež.

V spolupráci s celým tímom centra pripravujeme karneval, deň radosti, deň otvorených dverí – veselá záhrada, Valentínsky večierok, veľkonočný večierok, vianočný večierok, oslavy liturgického roka a predaje výrobkov z dielni zariadenia v rámci trhov a odpustových slávností v regióne.

Rekreačná činnosť

- výlety do prírody
- výlety do rekreačných zariadení a chat
- poznávacie zájazdy do okolitých miest a dedín

Prejavovanie náboženského vyznania a viery

Centrum je rímsko-katolícke zariadenie, ktorého zriaďovateľom je Spišská katolícka charita.

Vo výchovnej činnosti vychádzame zo základných princípov kresťanskej morálky. Sme deťom nápomocní v procese formovania ich životných hodnôt a postojov, pomáhame im na ceste hľadania ich vlastnej životnej hodnotovej orientácie.

Pri vykonávaní náboženských aktivít v Centre sa dôsledne rešpektuje sloboda vierovyznania komunikovaná Centru výlučne písomnou formou prostredníctvom:

- rodičov/zodpovedných zástupcov dieťaťa do 15 rokov (ďalej len: "rodič")
- dieťaťa, ktoré dovŕšilo pätnásť rokov.

Pri prijímaní dieťaťa do Centra rodič písomne žiada centrum aby dieťa navštevovalo katolícku náboženskú výchovu, etickú výchovu, alebo náboženskú výchovu iných štátom uznaných cirkví.

Pri prijímaní dieťaťa rodič podpíše súhlas/nesúhlas:

- s výchovou dieťaťa v duchu katolíckej viery,
- s tým aby sa dieťa zúčastňovalo svätých omší,
- s tým aby sa dieťa zúčastňovalo každodennej večernej modlitby.

Rodič má taktiež právo písomne požiadať Centrum aby sa dieťa zúčastňovalo náboženských obradov iných štátom uznaných cirkví.

Dieťa, ktoré dovŕšilo pätnásť rokov sa o svojom náboženskom smerovaní (v rámci štátom uznaných cirkví) ako i o zúčastňovaní sa náboženských aktivít s ním spojených, rozhoduje samostatne.

s) opis zabezpečenia zdravotnej starostlivosti deťom a plnoletým fyzickým osobám, pre ktoré sa vykonávajú pobytové opatrenia v centre,

Základná zdravotná starostlivosť pre deti a plnoleté fyzické osoby (mladý dospelý) umiestnené v samostatne usporiadaných skupinách je zabezpečená obvodnej pediatickej ambulancii, v spádovej oblasti ktorej sa Centrum nachádza, t.j. v Liptovskom Mikuláši.

Základná stomatologická starostlivosť je zabezpečená v stomatologickej ambulancii v Liptovskom Mikuláši.

V prípade, že dieťa potrebuje pedopsychiatrickú starostlivosť, táto je zabezpečovaná v pedopsychiatrickej ambulancii v Liptovskom Mikuláši u pani MUDr. Močiliakovej.

Pri dochádzaní za lekármi deti sprevádzajú prioritne vychovávatelia samostatne usporiadanej skupiny. Ak to nie je možné, ku lekárovi je s deťmi vyslaný niektorý z členov odborného tímu (sociálny pracovník Centra, psychológ).

Základné zdravotné úkony:

Všeobecná ambulancia pre deti a dorast

Kyčinová Margita MUDr.

Jánošíkovo nábregie, 03101 Liptovský Mikuláš, 031 01

Pohotovostné zdravotné úkony:

Lekárska pohotovosť pre deti (do 18 rokov):

Jilemnického 22, Liptovský Mikuláš

Liptovská nemocnica s poliklinikou MUDr. Ivana Stodolu

Palučanská 25, Liptovský Mikuláš

Poliklinika

Jánošíkovo nábregie , Liptovský Mikuláš

Špecializované zdravotné úkony

Detská psychiatrická ambulancia

MUDr. Močiliaková Alžbeta

Jilemnického 1253/22, 031 01 Liptovský Mikuláš

t) opis zabezpečenia školskej dochádzky a prípravy na povolanie detí a plnoletých fyzických osôb do 25 roku veku (ďalej len „mladý dospelý“) po ukončení pobytového opatrenia súdu nadobudnutím plnoletosti dieťaťa podľa § 55 zákona, pre ktoré sa vykonávajú pobytové opatrenia v centre,

Sociálny pracovník Centra zabezpečí zapísanie dieťaťa do materskej školy, základnej školy a strednej školy v mieste sídla Centra. Ak dieťa pri umiestnení do Centra už navštevuje strednú školu mimo Liptovského Mikuláša a daný odbor sa vyučuje aj v Liptovskom Mikuláši, zabezpečí sociálny pracovník Centra, prestup dieťaťa na strednú školu v Liptovskom Mikuláši. Ak sa daný odbor v Liptovskom Mikuláši nevyučuje, zabezpečí sociálny pracovník Centra dieťaťu ubytovanie v internáte školy, prípadne zabezpečí dieťaťu individuálne štúdium.

Pokiaľ by sa vyskytol problém s prijatím dieťaťa, žiadosť odstupujeme Žilinskému samosprávnemu kraju, ktorý pridelí školské zariadenie.

Pravidelnú školskú dochádzku zabezpečuje službukonajúci vychovávateľ, ktorý osobne odprevádza dieťa do MŠ a ZŠ a po skončení vyučovania ho prevezme a odprevadí naspäť do Centra. Ak dieťa navštevuje SŠ dochádza do školského zariadenia a prichádza do Centra samostatne v dohodnutý čas, podľa rozvrhu.

V prípade, že má mladý dospelý záujem a predpoklady, umožníme mu štúdium na VŠ.

Povinná školská dochádzka:

Základná škola
Nábřežie Dr. A. Stodolu 1863
031 01 Liptovský Mikuláš

Základná škola apoštola Pavla
Jura Janošku 11
031 01 Liptovský Mikuláš

Základná škola Miloša Janošku
Čsl. Brigády 4
031 01 Liptovský Mikuláš

Spojená škola
Rumanova 6
031 01 Liptovský Mikuláš

Predškolská výchova:

Materská škola
Nábřežie Dr. Aurela Stodolu 1888/81,
031 01 Liptovský Mikuláš

Materská škola- Žirafka
Nábřežie 4. apríla
031 01 Liptovský Mikuláš

Centrum má v rámci svojej miestnej príslušnosti k dispozícií tieto stredné školy:

Hotelová akadémia Čsl. Brigády 1804
031 01 Liptovský Mikuláš

Obchodná akadémia
Nábr. K. Petroviča 1571
031 47 Liptovský Mikuláš

Stredná odborná škola polytechnická
Demänovská cesta 669
031 01 Liptovský Mikuláš

Stredná zdravotnícka škola
Vrbická 632
031 01 Liptovský Mikuláš

Dieťa má možnosť výberu.

u) opis práv dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, a opis práv rodiča dieťaťa a iných blízkych osôb dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre vrátane

Centrum pri právach dieťaťa vychádza z:

- Dohovoru o právach dieťaťa
 - Zásad rovnakého zaobchádzania pri vykonávaní opatrení sociálnej ochrany detí a sociálnej kurately a ochrany práv dieťaťa podľa zákona 305/2005 Z. z.
 - Zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej antidiskriminačný zákon).
 - Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 171/1993 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej zákon NR SR)
 - Zákon č. 36/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej zákon o rodine)
- Dieťa má právo požiadať o pomoc pri ochrane svojich práv orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, iný štátny orgán, ktorý je príslušný podľa zákona NR SR chrániť práva a

právom chránené záujmy dieťaťa, zariadenie, obec, vyšší územný celok, akreditovaný subjekt, školu, školské zariadenie alebo poskytovateľa zdravotnej starostlivosti. Všetky orgány, právnické osoby a fyzické osoby uvedené v prvej vete sú povinné poskytnúť dieťaťu okamžitú pomoc pri ochrane jeho života a zdravia, vykonať opatrenia na zabezpečenie jeho práv a právom chránených záujmov, a to aj sprostredkovaním tejto pomoci. To platí aj vtedy, ak dieťa nemôže vzhľadom na svoj vek a rozumovú vyspelosť požiadať o pomoc samo, ale prostredníctvom tretej osoby.

- Dieťa má právo požiadať o pomoc pri ochrane svojich práv aj bez vedomia rodičov alebo osoby, ktorá sa osobne stará o dieťa. Tým nie sú dotknuté práva a povinnosti rodičov vyplývajúce z rodičovských práv a povinností a práva osoby, ktorá sa osobne stará o dieťa, upravené v zákone NR SR.
- Centrum zabezpečuje rešpektovanie práva dieťaťa v Centre bez akejkoľvek diskriminácie podľa rasy, farby pokožky, pohlavia, jazyka, náboženstva, politického alebo iného zmýšľania, národnostného, etnického alebo sociálneho pôvodu, majetku, telesnej alebo duševnej nespôsobilosti, rodu a iného postavenia dieťaťa alebo jeho rodičov, alebo zákonných zástupcov.
- Prvoradý je záujem dieťaťa. Centrum zabezpečuje dieťaťu ochranu a starostlivosť nevyhnutnú pre jeho rozvoj a bezpečie, pričom berie ohľad i na práva a povinnosti jeho rodičov, zákonných zástupcov alebo iných jednotlivcov právne za dieťa zodpovedných a urobí všetky potrebné zákonodarné administratívne opatrenia.
- Centrum zabezpečuje rešpektovanie zodpovednosti, práva a povinnosti detí v súlade s miestnymi zvyklosťami. Centrum sa bude snažiť o to, aby bola dieťaťu poskytnutá pomoc pri orientácii a výkone jeho práv.
- Centrum zabezpečuje v maximálnej miere zachovanie života, ochrany zdravia a rozvoj dieťaťa.
- Centrum zabezpečuje právo dieťaťa až na výnimočné prípady (zákaz styku určené súdom) udržiavať pravidelné osobné kontakty a priame vzťahy s oboma rodičmi.
- Centrum zabezpečuje dieťaťu, ktoré je schopné formulovať svoje vlastné názory, právo slobodne sa vyjadrovať o všetkých záležitostiach, ktoré sa ho dotýkajú, pričom sa názorom dieťaťa musí venovať primeraná pozornosť zodpovedajúca ich veku a úrovni.
- Centrum zabezpečuje, aby bolo dieťaťa vypočuté.
- Centrum zabezpečuje právo dieťaťa na slobodu myslenia, svedomia a náboženstva.
- Dieťaťa má právo na slobodu prejavu: Toto právo zahŕňa slobodu vyhľadávať, prijímať a rozširovať informácie každého druhu bez ohľadu na hranice, či už ústne, písomne, alebo tlačou, prostredníctvom umenia alebo inými prostriedkami podľa voľby dieťaťa.
- Centrum zabezpečuje zdarný vývoj dieťaťa čo sa týka práva na vzdelania, prístupu k informáciám, práva na hru, kultúrne a športové aktivity.
- Centrum zabezpečuje, aby bolo dieťaťa v adekvátnom životnom štandarde.
- Centrum zabezpečuje právo dieťaťa na odpočinok a voľný čas.
- Centrum zabezpečuje dieťaťu pestrú stravu.
- Dieťa má právo na vyjadrenie nesúhlasu a sťažovať sa - prostredníctvom schránky dôvery.
- Dieťa má právo na podnetné prostredie.

1. spôsobu, akým dieťa, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia pobytovou formou v Centre, môže udržiavať kontakt s rodičom, ďalšími príbuznými a osobami, ku ktorým má blízky vzťah,

Dieťa má právo udržiavať kontakt s rodičom, ďalšími príbuznými a osobami, ku ktorým má blízky vzťah ak nebolo rozhodnutím súdu ustanovené inak.

2. spôsobu, akým sa dieťa, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v Centre, môže obrátiť aj bez vedomia Centra na orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, verejného ochrancu práv, komisára pre deti, komisára pre osoby so zdravotným postihnutím, súd alebo prokuratúru,

Pri nástupe dieťaťa do zariadenia sociálny pracovník Centra vyhotoví a odovzdá dieťaťu kartičku, kde bude uvedené:

- telefonický kontakt a adresa jeho pracovníka orgánu sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately, ktorý je zodpovedný za vedenie jeho prípadu,
- verejného ochrancu práv,
- komisára pre deti (detašované pracovisko v Ružomberku),
- komisára pre osoby so zdravotným postihnutím,
- súd alebo prokuratúru.

V rámci používania internetu môže dieťa samo kontaktovať orgány verejnej správy, justície i ľudsko-právne organizácie, ak to uzná za potrebné.

3. podmienok doručovania pošty, prístupu na internet a používania telefónu,

Pri doručovaní pošty je zachované listové tajomstvo. Dieťa doručení zásielku otvára za prítomnosti pracovníka Centra, aby sa predišlo možnému prísunu, drog, alkoholu. Pracovník Centra doručení poštu nečíta, ak si to dieťa neželá. Dieťa môže poslať poštu bez obmedzenia, pracovník mu poštu nečíta, ak si to dieťa neželá.

prístup na internet:

- vypracovania domácich úloh či práce, má prístup na internet, podľa potreby, a po dohode s vychovávateľom.
- používanie internetu je limitované iba z hľadiska blokovania prezerania nevhodných web stránok a asistancia v rámci zabezpečenia ochrany pred kybernásilím a kyberšikanou.
- Centrum má k dispozícii 1 notebook, ktorý môžu používať po dohode s vychovávateľom.

používanie telefónu:

- v rámci telefonovania sa môžu využívať asistované telefonáty, vzhľadom na cieľovú skupinu Centra.
- v prípade potreby kontaktovania sa dieťaťa s rodinou je dieťaťu k dispozícii služobný mobilný telefón alebo pevná linka Centra,

- používanie mobilných telefónov dieťaťa, je umožnené v súlade s pravidlami skupiny.

Práva rodiča a iných blízkych osôb dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonáva pobytové opatrenia v Centre

- právo na návštevy detí
- právo na kontakt z dieťaťom
- právo na informácie ohľadom dieťaťa

v) opis povinností dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, a opis povinností rodiča dieťaťa a iných blízkych osôb dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, vrátane podmienok návštev v centre tak, aby návštevy nenarúšali program Centra,

Povinnosti dieťaťa, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v Centre:

- hospodárne využívať izbu a spoločné priestory
- dodržiavať protipožiarne opatrenia a bezpečnostné predpisy
- udržiavať v čistote izbu, ktorá mu bola pridelená
- hospodárne využívať elektrickú energiu a plyn
- zákaz požívať či prechovávať alkoholické nápoje, drogy a omamné látky
- zúčastňovať sa na spoločných aktivitách Centra
- uložiť si cenné veci a finančnú hotovosť v trezore Centra
- pripravovať na vyučovanie
- vykonávať úlohy súvisiace s udržiavaním životného prostredia a úlohy súvisiace s estetikou životného prostredia a okolia
- deti sa vo vzájomnom vzťahu nesmú obmedzovať či využívať vydieranie a útlak
- správať sa slušne medzi sebou, voči zamestnancom či starším osobám
- vykonávať služby v priestoroch, v záhrade a okolí Centra
- nepoužívať vulgárne slová a nadávky
- dodržiavať osobnú hygienu
- nepoškodzovať zariadenie a dobré meno Centra
- zákaz fajčiť v areáli Centra
- dodržiavať nočný pokoj
- neprijímať nočné návštevy

Povinností rodiča dieťaťa a iných blízkych osôb dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v Centre:

- povinnosť rešpektovať zamestnancov Centra,

- povinnosť zúčastňovať sa vyhodnocovaní úloh a cieľov stanovené v pláne výkonu pobytového opatrenia súdu,
- povinnosť spolupracovať s Centrom na všestrannom duševnom a telesnom rozvoji svojich detí
- nepoškodzovať dobré meno Centra,
- povinnosť nepoužívať pri výchove dieťaťa neprimerané výchovné prostriedky tak, aby nebolo ohrozené zdravie, dôstojnosť, duševný, telesný a citový vývoj dieťaťa,
- rodičia majú povinnosť informovať Centrum o zmene svojho bydliska,
- rodičia majú povinnosť predkladať vyúčtovanie stravného /pokiaľ to vyžaduje Centrum/ a vrátiť preplatok stravného, ak vznikne,
- rodičia majú povinnosť informovať Centrum o všetkých skutočnostiach, ktoré môžu byť nápomocné počas starostlivosti o dieťa v Centre.

Podmienky a pravidlá pre návštevy:

- Centrum dohodne s rodičom dieťaťa a s dieťaťom, ktoré je schopné vyjadriť svoj názor, miesto, čas, rozsah a spôsob stretávania sa s prihliadnutím na potreby dieťaťa a možnosti a schopnosti rodiča dieťaťa pred uskutočnením návštevy. Pričom každá návšteva je zaznamenaná v pláne sociálnej práce a v knihe návštev.
- Ak rodič príde neohlásený, dĺžku návštevy určí službukonajúci zamestnanec.
- Ak je to v záujme dieťaťa nevyhnutné, službukonajúci zamestnanec je oprávnený určiť, že rodič dieťaťa sa nemôže stretnúť s dieťaťom ak:
 - to nedovolí zdravotný stav dieťaťa,
 - ak sa rodič dostaví na stretnutie s mal. dieťaťom pod vplyvom alkoholu alebo iných návykových látok.Dôvod takéhoto určenia musí byť zaznamenaný v spisovej dokumentácii dieťaťa.
- Návšteva rešpektuje ostatné deti pri kontakte s nimi, správa sa slušne, úctivo k deťom a dospelým, rešpektuje pravidlá skupiny.
- Dodržiava dohodnutý čas odchodu na pobyt a vychádzku s dieťaťom, ako aj čas návratu dieťaťa z pobytu a z vychádzky s prihliadnutím na individuálne okolnosti rodiča. V prípade nedodržania dohodnutého stanoveného času alebo akejkoľvek zmeny týkajúcej sa dieťaťa, je rodič povinný túto skutočnosť oznámiť vychovávateľovi, poprípade sociálnemu pracovníkovi Centra.
- Ak je to potrebné Centrum, poskytne dieťaťu a rodičovi potrebnú pomoc na uľahčenie priebehu stretnutí.
- Návštevy sa môžu uskutočniť aj v Centre, v obývacej miestnosti Centra.

Návšteva mimo Centra:

- Je možná v územnom obvode obce, v ktorej je sídlo Centra alebo sa nachádza organizačná zložka Centra, v ktorej je dieťa umiestnené. Ak dieťa sa v určenom čase do Centra nevrátilo, Centrum je povinné bezodkladne túto skutočnosť ohlásiť Policajnému zboru SR a súdu, ktorý nariadil ústavnú starostlivosť, neodkladné opatrenie alebo uložil výchovné opatrenie .

- Rodič alebo blízka osoba na základe písomného potvrdenia podpíše preberajúcu zodpovednosť za dieťa do jeho návratu.

Pobyt dieťaťa mimo Centra:

- Ak príbuzný alebo blízka osoba prejaví záujem o krátkodobý pobyt dieťaťa v jeho domácom prostredí oznámi túto skutočnosť telefonicky, písomne alebo osobne sociálnemu pracovníkovi Centra a to minimálne 3 pracovné dni pred odchodom dieťaťa na pobyt.
- V tom prípade je blízka osoba dieťaťa povinná vopred absolvovať informačné poradenstvo v stanovenom rozsahu. Informačné poradenstvo poskytuje sociálny pracovník, ktorý o tom vyhotoví písomný záznam. Osoba, u ktorej dieťa je krátkodobo umiestnené je taktiež informovaná o všetkých špecifikách dieťaťa, jeho túžbach a potrebách, napr. denný režim dieťaťa. Všetky poskytnuté informácie Centra majú smerovať, aby osoba ktorá dieťa prijíma do svojej domácnosti vedela čo najlepšie zvládnuť celú dĺžku pobytu dieťaťa.
- Sociálny pracovník Centra si overí totožnosť tejto blízkej osoby a zistí vhodnosť stretávania sa s touto osobou, podľa Zoznamu blízkych osôb dieťaťa, ktorý sociálny pracovník vyhotovuje a priebežne aktualizuje. Rodič alebo blízka osoba na základe písomného potvrdenia podpíše preberajúcu zodpovednosť za dieťa do jeho návratu.
- V tomto prípade patrí dieťaťu alikvotná časť vreckového podľa dĺžky pobytu dieťaťa. Sociálny pracovník vypláca rodičovi alikvotnú časť stravnej jednotky dieťaťa podľa dĺžky pobytu.

w) taxatívny opis výchovných prostriedkov, ktoré je možné uložiť za nedodržanie povinností podľa písmena v) vrátane času ich trvania a možnosti prehodnotenia výchovného prostriedku, ak s jeho použitím dieťa alebo plnoletá fyzická osoba, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, nesúhlasia,

Výchovné prostriedky sú zamerané na pozitívne vlastnosti dieťaťa, na jeho pozitívne skúsenosti z oblasti medziľudských vzťahov, ktoré môže mobilizovať v prospech socializácie a adaptácie na životné podmienky, v ktorých žije poprípade v prospech zmien týchto podmienok. Výchovné prostriedky sa stanovujú na určený čas a očakáva sa pri nich náprava v správaní dieťaťa. Zmeny sa sledujú kontinuálne a vyhodnocujú na poradách odborného tímu a samostatne usporiadaných skupín. Dieťa je vedené k porozumeniu a pochopeniu, prečo sa pristupuje k výchovnému prostriedku. V prípade, že dieťa zjavne nerozumie tomu, z akého dôvodu sa pristúpilo k výchovnému prostriedku, prípadne na situáciu nemá náhľad, je na zväžení vychovávateľa prizvanie si člena odborného tímu, aby s ním viedol zmysluplný dialóg o vhodnosti/nevhodnosti jeho správania a primäl ho k prijatiu a pochopeniu. O sankcii rozhoduje službukonajúci vychovávateľ, prípadne sa podľa závažnosti problému poradí so sociálnym pracovníkom. Výchovný prostriedok sa ukladá na dobu 1-3 dni max. 1 týždeň. Po tomto období vychovávateľ prehodnotí účinnosť a nápravu, následne výchovný prostriedok môže predĺžiť alebo zrušiť. Porušovanie disciplíny a následne stanovenie výchovného prostriedku sa zaznamenáva do plánu výchovnej práce. Porušenie disciplíny sa rozlišuje podľa závažnosti na: **menej závažné, závažné a mimoriadne závažné porušenie.**

Menej závažné porušenia disciplíny: Porušenia pravidiel skupiny, nerešpektovanie vychovávateľa, neskorý príchod z vychádzky, školy, nedovolené krátkodobé opustenie skupiny.

Výchovné prostriedky: Vysvetľovanie, ústne napomenutie službukonajúceho vychovávateľa (pridať dieťaťu domáce práce - vysávanie, utieranie riadu, denné služby, skrátenie vychádzky, skoršia večierka).

Závažné porušenia disciplíny: Opakované porušenia pravidiel skupiny, agresívne správanie voči deťom a dospelým, nadmerné používanie vulgarizmov, napomáhanie pri spoločenských nežiaducich činnostiach, neúčelné nakladanie s vreckovým (kúpa cigariet, alkoholu), poškodzovanie majetku Centra.

Výchovné prostriedky: Pokarhanie službukonajúceho vychovávateľa, pohovor s odborným tímom so zápisom (verejný alebo súkromne ospravedlnenie sa, prejavenie ľútosti, neúčast' na spoločenskej akcii skupiny, zákaz hier na počítači, pozeranie televízie, obmedzenie mobilného telefónu na určitý čas po vzájomnej dohode, dohoda o náprave sa správania dieťaťa, poskytnutie vreckového v nižšej sume na určitý čas ako je ustanovená z dôvodu výchovného pôsobenia dieťaťa ak nedosiahlo svoj účel). Vychovávateľ navrhne zmenu v narábaní s vreckovým a rozdiel uloží dieťaťu na osobný účet.

Mimoriadne závažné porušenia disciplíny: Zneužitie dieťaťa, ublíženie na zdraví, útok na fyzickú osobu, seba poškodzovanie, pravidelná konzumácia zakázaných látok, dlhodobé úteky, stretávanie sa s priateľmi, osobami, ktoré požívajú alkohol, drogy a iné omamné látky a ovplyvňujú dieťa.

Výchovné prostriedky: Dôkladné prešetrenie udalosti so zápisom službukonajúceho vychovávateľa, odborným tímom, riaditeľom Centra a oznámenie udalosti príslušnému orgánu sociálnoprávnej ochrany (vychádzky mimo Centra len za prítomnosti vychovávateľa, zapojenie rodiča do opatrení výchovného pôsobenia, privolanie polície, podanie trestného oznámenia, návrh na zmenu zariadenia).

Podľa zákona č. 305/2005 Z. z. § 7 je zakázané používať všetky formy telesných trestov na dieťati a iné hrubé alebo ponižujúce formy zaobchádzania a formy trestania dieťaťa, ktoré mu spôsobujú alebo môžu spôsobiť fyzickú ujmu alebo psychickú ujmu. Pri vykonávaní opatrení podľa tohto zákona je zakázané používať ako výchovný prostriedok zákaz kontaktu s rodičmi a ďalšími blízkymi osobami, sociálne vylúčenie, vyžadovanie neprimeraných fyzických výkonov, zásahov do vonkajšieho vzhľadu a nosenia znevažujúceho oblečenia, neodôvodnené zasahovanie do stravovania a iné výchovné prostriedky a postupy práce, ktoré dieťaťu môžu spôsobiť poníženie a môžu neprimerane zasiahnuť do jeho ľudskej dôstojnosti. Voči dieťaťu je zakázané použiť výchovný prostriedok len preto, že je súčasťou rovnakej skupiny detí ako dieťa, pri výchove ktorého má byť použitý výchovný prostriedok. Dieťa nesmie byť zodpovedné za rozhodovanie alebo určovanie výchovných prostriedkov pre iné dieťa.

x) spôsob poskytovania vreckového podľa § 66 zákona.

O spôsobe využitia vreckového rozhoduje dieťa, pričom vychovávateľ mu poskytuje pomoc. Suma vreckového ustanovená na mesiac sa znižuje o pomernú sumu vreckového pripadajúcu na počet dní, počas ktorých sa dieťa zdržiavalo mimo Centra.

Dieťaťu je vyplácané vreckové prvý týždeň v mesiaci. Vzhľadom k tomu, že poukazovanie vreckového má plniť účel k získaniu základnej finančnej gramotnosti dieťaťa, je jeho použitie kontrolované a dokladované bločkami.

Postup odovzdávania vreckového:

Vreckové preberá sociálny pracovník od ekonóma Centra. Sociálny pracovník vedie evidenciu vreckového, zároveň vedie tabuľku pevne stanoveného vreckového vzhľadom na vek dieťaťa:

Výška vreckového dieťaťa, ktoré je umiestnené v Centre na základe pobytového opatrenia súdu je mesačne vo výške

- 8 % sumy životného minima pre nezaopatrené dieťa, ak ide o dieťa od 6 rokov do dovŕšenia 10 rokov veku,
- 12 % sumy životného minima pre nezaopatrené dieťa, ak ide o dieťa od 10 rokov do dovŕšenia 15 rokov veku,
- 30 % sumy životného minima pre nezaopatrené dieťa, ak ide o dieťa od 15 rokov veku.

Podklady k vyplateniu vreckového za mesiac predloží sociálny pracovník ekonómovi v prvý deň v mesiaci. Ekonóm vyplatí sociálnemu pracovníkovi celkovú sumu v hotovosti. Ten podpíše prevzatie sumy. Na základe vypracovaných podkladov sociálny pracovník vydá určenú sumu pre jednotlivé dieťa sprevádzajúcemu vychovávateľovi – ten podpíše prevzatie sumy. Vreckové vypláca sprevádzajúci vychovávateľ dieťaťu – tlačivo „Prevzatie vreckového“ podpisuje dieťaťu, aj svedok (vychovávateľ). Dieťa podľa svojich mentálnych a vekových schopností samo rozhoduje, ako s vreckovým naloží. U malých detí vreckové uschováva na samostatne usporiadanej skupine vychovávateľ dieťaťa na presne určenom mieste (trezor v kancelárii vychovávateľov), pričom v rámci učenia dieťaťa finančnej gramotnosti v spolupráci s dieťaťom (rozhovor o tom, čo si dieťa chce kúpiť, na čo to má slúžiť a pod.) sa malému dieťaťu dáva vreckové po malých častiach.

Sprevádzajúci vychovávateľ vedie evidenciu vreckového, pričom o spôsobe využitia vreckového rozhoduje spoločne s dieťaťom. Dieťa má možnosť po dohode s vychovávateľom nasporiť si väčšiu sumu v prípade, že si chce zakúpiť niečo hodnotnejšie. Taktiež z vreckového možno tvoriť úspory a so súhlasom dieťaťa je možné vložiť určitú sumu vreckového na osobný účet dieťaťa. To je zapracované do výchovného plánu.

V prípade, že dieťa spôsobí Centru škodu svojim neprimeraným alebo neuváženým správaním, je možné, aby jeho vreckové alebo časť z neho bolo použité na kompenzáciu tejto škody. V takomto prípade ide o výchovný prostriedok, ktorým je dieťa vedené k preberaniu zodpovednosti za následky

svojho správania a je mu takto poskytovaná spätná väzba o nevhodnosti nežiaduceho správania. Ak ide o škodu presahujúcu mesačné vreckové dieťaťa, dieťa bude kompenzovať škodu po častiach. Za spôsob kompenzácie za škodu zodpovedá príslušný vychovávateľ, ktorý s dieťaťom určí spôsob úhrady, zapracuje sa to aj do výchovného plánu dieťaťa.

y) opis postupu v rizikových situáciách pre dieťa alebo plnoletú fyzickú osobu, pre ktoré sa vykonáva pobytové opatrenie v centre, vrátane postupu pri nedovolenom opustení centra dieťaťom, pri úraze dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, vážnych nezhodách medzi deťmi a deťmi a zamestnancami centra.

Zamestnanec Centra pri vzniku rizikovej udalosti je povinný bezodkladne upovedomiť o jej vzniku riaditeľku Centra. V čase jej neprítomnosti je nutné informovať zástupkyňu Centra, riaditeľku následne informovať telefonicky, resp. e-mailom.

Povinnosti zamestnancov pri vzniku rizikových udalostí:

Za vytvorenie bezpečných a hygienických podmienok zodpovedá riaditeľka Centra. Za bezpečnosť a ochranu zdravia detí zodpovedajú službukonajúce vychovávateľky.

Na činnosti, ktoré sa vykonávajú ako súčasť výchovno-vzdelávacej činnosti v Centra a vyžadujú si zvýšený dozor, zabezpečí riaditeľka Centra zvýšený dozor pedagogických zamestnancov:

- výlety
- exkurzie
- kúpaliská
- koncerty
- a iné

Pred uskutočnením výletu, exkurzie, kúpaliská, koncertu a iné, poverí riaditeľka Centra zodpovednú osobu, ktorá zodpovedá za jej priebeh. Organizačne zabezpečí prípravu a priebeh akcie, vrátane poučenia zúčastnených osôb a detí o bezpečnosti a ochrane zdravia. V rámci uskutočnených výletov sa prihliada na bezpečné, hygienické a fyziologické potreby detí.

Rizikové situácie v Centre

Rizikovou situáciou rozumieme predovšetkým situáciu, pri ktorej dieťa aktívne ohrozuje seba alebo ostatné deti, príp. zamestnancov Centra.

Môže mať podobu sebapoškodzovania, útoku na iné dieťa, zamestnanca Centra a inú osobu alebo poškodzovanie majetku zariadenia, budovy zariadenia, priestorov Centra. Uvedené skutočnosti sa odohrávajú spravidla v afektovom stave dieťaťa. Rizikovou udalosťou je taktiež útek dieťaťa zo zariadenia.

Službukonajúci vychovávateľ okamžite rieši udalosť, v závislosti od jej povahy rozhoduje o privolaní RZP, polície, prípadne iných zložiek s cieľom zvládnuť vzniknutú situáciu.

1. Mimoriadne nevhodné a agresívne správanie dieťaťa, agresívny klient s prejavmi autoagresivity a/alebo verbálnej heteroagresivity a/alebo fyzickej heteroagresivity voči deťom a/alebo plnoletým fyzickým osobám vrátane zamestnancov Centra

Plán opatrení pri mimoriadne nevhodnom a agresívnom správaní detí zo strany zamestnancov Centra:

- okamžité a priebežné hodnotenie krízovej situácie (zodpovedné osoby: všetci zamestnanci Centra, ktorí sú v kontakte s klientom), na základe ktorého zamestnanec volí intervenciu:
 - *Verbálna intervencia:*
 - pokojná komunikácia
 - snaha o iniciovanie individuálneho rozhovoru v pokojnom prostredí (ak je dieťa správa agresívne v prítomnosti iných detí, je potrebné vzdialiť deti od agresora, t. j. vykázat ostatné osoby z miestnosti alebo odísť s klientom do inej miestnosti a pod.)
 - prizvanie na pomoc iného pracovníka, nakoľko agresor ani ostatné deti nemôžu zostať bez dohľadu
 - ukončenie konfliktu s využitím asertívnych techník (pokazená gramofónová platňa a pod.)
 - empatické počúvanie
 - preorientovanie klienta na inú činnosť
 - umožnenie vyventilovať afekt v pokojnom prostredí (na izbe, na posteli a pod., rôznymi formami – udieranie do vankúša, plač, dychové cvičenia a pod).
 - *Fyzická intervencia:*
 - použitie špeciálnych hmatov v snahe čo najviac eliminovať možnosť ďalšej agresivity voči sebe alebo ostatným (napr. ak sa dieťa hľadá na zem - objat' ho, ak chytá do ruky ostrý predmet v snahe ublížiť sebe alebo druhým – predmet mu zobrať, a pod.)
 - použitie špeciálnych hmatov v zmysle nutnej obrany samého seba (napr. ak dieťa ohrozuje vychovávateľa nejakým predmetom – pokus o odobratie predmetu a pod.)
- Vždy zabezpečiť bezpečnosť maloletých detí na skupine ktoré má zamestnanec zverené tak, aby nebola ohrozená ich bezpečnosť a zdravie
- Podľa charakteru a závažnosti vzniknutej situácie riešiť vzniknutú udalosť privolaním hliadky polície číslo 158.
- Ak je k vzniknutej situácii privolaná hliadka polície číslo 158, prípadne RZP číslo 155.
- Pracovník na skupine sa usiluje o to, aby dieťa netraumatizoval neodborným vypočúvaním, jeho snahou je získať relevantné informácie. Nezakrývať žiadnu skutočnosť, ktorá by mohla byť nápomocná pri riešení vzniknutého konfliktu.
- Všíma si správanie dieťaťa po udalosti, čo môže prispieť na vyhodnotenie situácie a overenie výrokov dieťaťa.
- O každom mimoriadne nevhodnom a agresívnom správaní vyhotoví písomný záznam, ktorý slúži ako príloha IPRoDu. s detailným opisom postupu a následného vyriešenia vzniknutej udalosti. Popisuje aj skutočnosti ktoré predchádzali a sprevádzali vzniknutú situáciu.
- So zistenými informáciami pracovník narába diskretné a citlivo, a v prípade potreby ich konzultuje s nadriadeným, odborným tímom, prípadne s inými externými zdrojmi.

- Túto skutočnosť je službukonajúci vychovávateľ povinný bezodkladne oznámiť riaditeľke Centra.

2. Útek dieťaťa

- Za útek možno považovať svojvoľné opustenie Centra bez súhlasu službukonajúceho vychovávateľa alebo iného zamestnanca Centra.
- Ak dieťa, pre ktoré Centrum vykonáva opatrenia pobytovou formou, opustí Centrum bez súhlasu Centra alebo sa do Centra nevráti v určenom čase, Centrum je povinné túto skutočnosť bezodkladne oznámiť útvaru Policajného zboru, orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, rodičovi dieťaťa, a súdu, ktorý nariadil ústavnú starostlivosť, neodkladné opatrenie alebo uložil výchovné opatrenie, a ak je dieťa žiadateľom o udelenie azylu, Centrum je povinné oznámiť túto skutočnosť aj Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky.
- Nahlásenie útoku dieťaťa na útvar Policajného zboru SR zabezpečí vychovávateľ, na ktorého pracovnej zmene k úteku došlo.
- Útek dieťaťa nie je dôvodom na premiestnenie do iného typu zariadenia. V prípade, že je útekmi ohrozené zdravie alebo život dieťaťa alebo ostatných detí, je nutné zvážiť ochranu dieťaťa v uzatvorenom výchovnom systéme na základe rozhodnutia súdu.
- Útek dieťaťa sa eviduje v Zázname o mimoriadnej udalosti, ktorý slúži ako príloha IPRODu.
- Túto skutočnosť je službukonajúci vychovávateľ povinný bezodkladne oznámiť riaditeľke Centra.

3. Úrazy s ťažkou ujmom na zdraví

- Posúdenie stavu, najmä vedomia, dýchania, krvácania, telesných symptómov - zvýšená telesná teplota, triaška, potácanie, záchvat a pod. (zodpovedné osoby: zamestnanec Centra v aktuálnom kontakte s klientom)
- Stabilizovať zamestnanca prípadne dieťa poskytnutím prvej zdravotnej pomoci.
- Privolať rýchlu zdravotnú pomoc – 155 alebo integrovaný záchranný systém číslo 112.
- Ihneď oznámiť bezpečnostnému technikovi Ing. Marekovi Ondrejčíkovi číslo mob.: 0910 842 614.
- Riaditeľka Centra, bezodkladne informuje príslušného prokurátora o tom, že došlo k mimoriadnej udalosti. Zároveň ihneď nahlásuje a zasiela elektronickou poštou Záznam o mimoriadnej udalosti, spolu s podaním na prokuratúru.
- Túto skutočnosť je službukonajúci vychovávateľ povinný bezodkladne oznámiť riaditeľke Centra.

4. Smrteľné úrazy

- Ihneď oznámiť bezpečnostnému technikovi Ing. Marekovi Ondrejčíkovi

číslo mob.: 0910 842 614. Riaditeľka Centra bezodkladne nahlasuje príslušnému krajskému prokurátorovi mimoriadnu udalosť a zároveň mu zasiela elektronickou poštou Záznam o mimoriadnej udalosti.

- Túto skutočnosť je službukonajúci vychovávateľ povinný bezodkladne oznámiť riaditeľke Centra.

5. Havária a porucha na technickom zariadení

- Vypnúť technické zariadenie na ktorom došlo k havárii alebo poruche.
- Uzatvoriť hlavné prírodné ventily na rozvodoch energií, ktoré spôsobili haváriu alebo poruchu.
- Privolať obsluhu zariadenia ak je určená.
- Zabezpečiť bezpečnosť detí podľa danej situácie.
- Túto skutočnosť je službukonajúci vychovávateľ povinný bezodkladne oznámiť riaditeľke Centra.

6. Požiar v priestoroch Centra, prípadne v jeho blízkosti

- Vyhlásiť požiarne poplach a vykonať evakuáciu detí do bezpečných priestorov podľa evakuačného plánu.
- Privolať Hasičský a Záchraný zbor (HaZZ) – číslo 150
- Do príchodu HaZZ podľa možnosti a situácie vykonať opatrenia na zamedzenie šírenia požiaru pomocou použitia hydrantov a hasiacich prístrojov.
- Po príchode HaZZ podať informáciu o evakuácii a riadiť sa pokynmi veliteľa HaZZ.
- Ihneď oznámiť požiarnemu technikovi Ing. Marekovi Ondrejčíkovi číslo mob.: 0910 842 614.
- Túto skutočnosť je službukonajúci vychovávateľ povinný bezodkladne oznámiť riaditeľke Centra.

7. Páchanie trestnej činnosti

- kontaktovať políciu zavolaním telefónneho čísla 158.
- Túto skutočnosť je službukonajúci vychovávateľ povinný bezodkladne oznámiť riaditeľke Centra.

8. Konflikty medzi klientmi a vychovávateľom a fyzické napadnutie

- zabezpečiť ochranu ostatným deťom, odstrániť agresora, nebezpečné predmety z dosahu detí, ak násilné správanie pretrváva volať políciu 158 a ZZS 155
- Túto skutočnosť je službukonajúci vychovávateľ povinný bezodkladne oznámiť riaditeľke Centra.
- Pokiaľ ste schopní zasiahnuť, nezabúdajte, že to robíte preto, aby ste: zabránili dieťaťu, aby si ublížilo; zabránili tomu, že dieťa ublíži ostatným; zabránili zničeniu majetku.

5 hlavných zásad:

- **Obmedziť** - použitie primeraných prostriedkov, dohodnutie pokynov, inštrukcií, či posunkov s deťmi, ktoré napomôžu pri prípadnom silnom afektívnom stave. Napr. malé deti na pokyn, znamenie iného staršieho dieťaťa odchádzajú do inej miestnosti, mimo krízovej situácie, alebo izoluje dieťa od ostatných detí, aby neohrozil ich a svoju bezpečnosť,
- **upokojiť** dieťa - povzbudivými slovami, zatiaľ čo ho držíte, prípadne inými ventilujúcimi činnosťami, ktoré dieťa dokáže upokojiť,
- **uvoľniť** - postupne, keď sa dych dieťaťa začína upokojuvať,
- **vrátiť** - po odznení afektu priviesť dieťa späť medzi ostatné deti,
- **rekapitulovať** - v súkromí a s časovým odstupom (na zváženie, podľa individuality osobnosti dieťaťa, či hneď s ním situáciu rozobrať alebo s časovým odstupom).

Mimoriadne udalosti a postavenie médií

V prípade záujmu médií o dieťa umiestnené v Centre službukonajúca vychovávateľka túto skutočnosť nahlási riaditeľke Centra, ktorá následne nahlasuje túto skutočnosť zriaďovateľovi, ktorý je oprávnený komunikovať s médiami. V prípade zverejnenia obrazového a zvukového záznamu dieťaťa nesmú byť zverejnené jeho osobné údaje.

Pri vážnych nezhodách medzi deťmi

V Centre sa každý pondelok uskutočňujú komunity, kde majú deti možnosť vyjadriť svoj názor alebo nezhody s ostatnými deťmi. Spoločne sa hľadajú možnosti riešenia alebo sa prijíma nové pravidlo, ktoré si určia deti za pomoci službukonajúceho vychovávateľa. V prípade potreby môže samo dieťa navrhnúť mimoriadnu komunitu. Ak má dieťa strach hovoriť otvorene na komunite, má možnosť podať anonymnú sťažnosť. Na tieto účely slúži Schránka dôvery, ktorá je umiestnená na prvom poschodí Centra. Podnet dieťaťa je konzultovaný na pracovnej porade celého tímu Centra. O výsledku riešenia anonimnej sťažnosti sú deti informované na najbližšej komunite. Pri závažných podnetoch sa postupuje špecificky za spoluúčasti psychológa. Pri vážnych nezhodách medzi deťmi v samostatne usporiadanej skupine psychológ realizuje individuálne rozhovory s deťmi za účelom skríningu klímy na SUS, zisťuje úroveň motivácie detí, hodnoty a postoje, realizuje abreakčný rozhovor. Snaží sa motivovať deti k zlepšeniu situácie, realizuje nácvik sociálnych zručností potrebných pre budovanie pozitívnych väzieb a fungovania v kolektíve, realizuje skupinové aktivity s cieľom zastabilizovať situáciu v skupine, vytvoriť bezpečný priestor, podporovať zmenu, využíva aktivity na elimináciu agresivity, šikanovania, smeruje potreby a motiváciu detí k spolupráci. Zároveň konzultuje danú situáciu s členmi odborného tímu a spoločne vypracovávajú plán postupu ako pracovať so skupinou (stanovenie následných opatrení).

Pri nezhodách medzi deťmi a zamestnancami

Pri nezhodách so zamestnancami má dieťa možnosť vyjadriť sa na komunite, a nájsť uspokojivé riešenie.

Pri vážnych nezhodách medzi deťmi a vychovávateľmi v samostatne usporiadanej skupine psychológ zrealizuje individuálne rozhovory s deťmi, ako aj vychovávateľmi za účelom skríningu klímy na skupine, detekcie vzťahových vzorcov, emocionálneho nastavenia detí, zisťuje úroveň motivácie detí, hodnoty a postoje, realizuje abreakčný rozhovor. Snaží sa motivovať detí a vychovávateľov k zlepšeniu situácie. U detí sprítomňuje výhody a nevýhody pozitívnej klímy na skupine, realizuje nácvik zručností potrebných pre budovanie pozitívnych väzieb a fungovania v kolektíve. Pri práci s vychovávateľmi sa zameriava na stanovenie a úpravu výchovných prístupov, spoločne hľadajú možnosti ako situáciu na skupine ošetriť. Psychológ zrealizuje rozhovor/stretnutie medzi dieťaťom a vychovávateľom, či skupinou detí a vychovávateľom, za účelom dohodnutia pravidiel vzájomného fungovania a spolupráce. Motivuje zúčastnené strany k hľadaniu spôsobov ako zlepšiť vzájomné vzťahy a kooperovať. V prípade potreby konzultuje danú situáciu s členmi odborného tímu, resp. s vedením centra a spoločne vypracovávajú plán postupu ako pracovať so skupinou (stanovenie následných opatrení).

- O vážnych nezhodách medzi deťmi a zamestnancami je príslušný zamestnanec povinný neodkladne informovať riaditeľku Centra.

Opis techník deeskalácie konfliktných situácií a agresívneho správania

Deeskalácia je taký spôsob správania sa a komunikácie zamestnanca s dieťaťom, ktorý vedie k zníženiu napätia dieťaťa. Deeskalácia sa skladá z troch zložiek, ktorými sú vyhodnotenie situácie, komunikácia a taktiky vyjednávania.

Vyhodnotenie situácie

- Všímať si a posúdiť čo sa čo s dieťaťom deje, byť vnímavý na neverbálne známky stresu (roztrasené pery, ošívanie sa, mračenie sa, sklopenie očí, hlasné povzdychovanie, zvýšenie hlasu, či obzeranie sa).
- posúdiť prečo sa to deje a čo sa pravdepodobne s dieťaťom bude diať ďalej,
- rozhodnúť sa pre vykonanie zodpovedajúcich intervencií.

Komunikácia

Použitím vhodných komunikačných techník sa snažiť predísť nežiadúcemu správaniu dieťaťa:

- informovať dieťa o tom čo sa s ním deje a bude diať, usilovať sa vytvoriť atmosféru dôvery medzi dieťaťom a zamestnancom,
- snažiť sa o neprovokatívnu komunikáciu, o súlad medzi verbálnou a neverbálnou komunikáciou,
- dodržiavať od dieťaťa vzdialenosť cca 1,2 m (orientačne vzdialenosť dvoch paží) *tento priestor je dôležitý pre bezpečie dieťaťa i zamestnanca. Približovanie sa k dieťaťu môže zvyšovať napätie a negatívne emócie dieťaťa,*

- pristupovať k dieťaťu z boku, *pretože to býva vnímané ako starostlivý, neohrozujúci prístup,*
- neotáčať sa k dieťaťu chrbtom,
- nestáť v konfrontačnom postavení, t. z. čelom k dieťaťu, ale bokom,
- usilovať sa o empatické načúvanie dieťaťu (udržiavať primeraný očný kontakt, ktorý vzbudzuje dôveru a záujem, prikyvovať hlavou na znamenie pochopenia, mať hlavu naklonenú dopredu a ľahko do strany, mať ruky otvorené a vpred), snažiť sa identifikovať potreby a pocity dieťaťa,
- vhodné je i oznámiť dieťaťu svoje pocity (*napr.: „to ako kopeš do dverí ma znepokojuje“*), vyjadriť nesúhlas s jeho správaním (*nie však nesúhlas s ním ako osobou!!!*),
- empatizovať s dieťaťom, pomôcť mu vyjadriť zlosť, legitimizovať jeho reakcie a neposudzovať ho,
- zachovávať pokojný a presvedčivý hlas, vyhýbať sa hlasnému prejavu a ostrému tónu,
- k dieťaťu má hovoriť vždy iba jeden človek, *viac ľudí by mohlo dieťa zmiast' a eskalovať násilie,*
- používať jednoduché slová a krátke zrozumiteľné vety. V jednej vete podávať iba jednu informáciu, dôležité informácie opakovať, nezahľcovať dieťa veľkým množstvom informácií.

Vyjednávanie

Cieľom vyjednávania je zmeniť konfrontáciu na diskusiu, preto je dôležité:

- vyhýbať sa vyhrážkam a ultimátam,
- vystupovať ako osoba ochotná a schopná pomôcť,
- ponúkať dieťaťu viacero možností riešenia situácie,
- snažiť sa dosiahnuť výsledok výhra – výhra.

